

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 185 Кримінального кодексу України щодо
вчинення кримінального правопорушення в умовах воєнного або
надзвичайного стану»
*(реєстр. № 11295 від 27.05.2024 р.)**

Анотація. В інформаційній довідці аналізуються положення проекту Закону України «Про внесення змін до статті 185 Кримінального кодексу України щодо вчинення кримінального правопорушення в умовах воєнного або надзвичайного стану» (реєстр. № 11295 від 27.05.2024 р.) (далі – законопроект); розглядається відповідність законопроекту вимогам Конституції України, основоположним засадам правотворчої діяльності та нормам чинного законодавства України. За результатами аналізу встановлюються ризики, які в подальшому можуть перешкоджати належній реалізації законопроекту під час правозастосовної діяльності та досягненню проголошеної в ньому мети.

Ключові слова: воєнний стан, надзвичайний стан, крадіжка, кримінальний закон, правопорушення.

Законопроект розроблено з метою «удосконалення положень Кримінального кодексу України» (далі – КК України) шляхом уточнення частини четвертої статті 185 КК України.

Проектом пропонується абзац перший частини четвертої статті 185 КК України після слів «надзвичайного стану» доповнити словами «на території, на якій він введений».

Визнаючи необхідність уточнення кваліфікуючих ознак складу злочину, передбаченого частиною четвертою статті 185 КК України «Крадіжка, вчинена у великих розмірах чи в умовах воєнного або надзвичайного стану», вважаємо за доцільне зазначити таке.

Законом України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство» від 3 березня 2022 року № 2117-ІХ внесено зміни до статі 185, відповідно до яких вчинення крадіжки в умовах воєнного або надзвичайного стану визнано чинником, який суттєво підвищує суспільну небезпеку таємного викрадення майна в умовах воєнного або надзвичайного стану, та обумовлює кваліфікацію дій особи за частиною четвертою статті 185 КК України.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про правотворчу діяльність» закон – це нормативно-правовий акт, прийнятий Верховною Радою України та (або) на всеукраїнському референдумі в установленому Конституцією України та законом порядку, що регулює найбільш важливі суспільні відносини. На нашу думку, не вбачається доцільним переобтяження закону другорядними, із погляду його мети, положеннями. Оскільки, з огляду на бланкетність частини четвертої статті 185 КК України, пропонувані уточнення

жодним чином не впливають на зміст кваліфікуючої ознаки крадіжки, «вчиненої в умовах воєнного або надзвичайного стану».

Законопроект термінологічно не узгоджується з положеннями законодавчих актів, які визначають зміст правового режиму воєнного, надзвичайного стану, порядок їх введення, скасування, припинення дії тощо. А саме, зі статтею 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» та статтею 1 Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану», відповідно до яких особливий правовий режим воєнного або надзвичайного стану вводиться *в Україні або в окремих її місцевостях*.

Принагідно зауважимо, що будь-які зміни норм кримінального закону повинні мати наукове обґрунтування, що базується на результатах ґрунтовного аналізу практики застосування відповідної статті КК України, які би доводили недостатню ефективність чинної редакції КК України, наявність проблем у застосуванні його норм. Відповідно до пояснювальної записки необхідність внесення змін до статті 185 КК зумовлена «метою формування єдиної судової практики».

З огляду на відсутність належного обґрунтування необхідності прийняття законопроекту, навряд чи можна сподіватися, що його прийняття «сприятиме формуванню єдиної судової практики щодо притягнення до кримінальної відповідальності за крадіжку та вдосконаленню положень Кримінального кодексу України».

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*